

Stockholm 2018-05-16

Sr Lena Hallengren

Frågor inför Regeringens funktionshindersdelegation 28 maj

Vi välkomnar med stor glädje att regeringen ändrat direktiven till den pågående LSS-utredningen, så att de tidigare skarpa sparkraven inte begränsar utredningens möjligheter att lägga fram kloka förslag.

Alla de som redan fått sin personliga assistans eller andra kommunala LSS-insatser indragna lever fortfarande under svåra omständigheter och är i stort behov av stöd. Socialstyrelsens rapport från 2017-12-19 om "Konsekvenser av domar om det femte grundläggande behovet", visar på stora brister i det stöd som erbjuds dem som blivit av med sin statliga assistansersättning. Barn är överrepresenterade i den här gruppen och vi befärrar att vi framöver får se alltfler familjer som inte klarar av att ha sina barn boendes hemma.

Den förändrade rättstillämpningen av den statliga assistansersättningen går att härleda till ett flertal olika domar som Försäkringskassan valt att tolka mycket restriktivt. Några exempel på sådana domar är RÅ 2003 ref 33, RÅ 2009 ref 57, HFD 2012 ref 41, HFD 2015 ref 46. Vi menar att Försäkringskassans uttolkning av domarna strider mot LSS intentioner, i vissa delar helt uppenbart när man drar slutsatser att t.ex. andningshjälp eller sondmatning inte kan betraktas som grundläggande behov.

I domen som rörde väntetid och beredskap (HFD 2017 ref 27), drog Försäkringskassan likaledes alltför långtgående konsekvenser av hur tillämpningen skulle påverkas. Denna gång "larmade" myndigheten dock regeringen och vi uppskattade stort att regeringen då var handlingskraftiga i att snabbt skriva fram ett lagförslag för att undanröja riskerna för en kraftigt förändrad rättstillämpning. Vi välkomnade också starkt regeringens beslut att i samband med detta frysa två-årsomprovningarna.

Effekterna av den förändrade rättstillämpningen som går att härröra till andra domar ligger dock kvar. Många som ansöker om statlig assistansersättning får avslag. De senaste årens hårdföra tillämpning av assistansersättningen har fått till följd att även allt fler kommuner och landsting blivit alltmer restriktiva i sina beslut om andra LSS-

insatser. Även här finns exempel på domar som fått en alltför restriktiv prejudicerande uttolkning som inte är förenlig med lagens intentioner. Men vi ser också exempel på kommunala riktlinjer och budgethänsyn som begränsat tillgången till stöd.

Det finns ett fortsatt stort behov av att regeringen akut vidtar åtgärder för att säkerställa att lagens intentioner återupprättas.

- När planerar regeringen vidta lagändringar som återställer konsekvenserna av Försäkringskassans bedömningar av rätten till personlig assistans med hänvisning till ett flertal prejudicerande domar?
- Vad hindrar regeringen från samma hantering som efter domen om väntetid och beredskap, att snabbt föreslå lagändringar så att de mest uppenbara klyftorna mellan rådande rättstillämpning och lagens intentioner kan överbyggas?